

DN Morsø

Årsberetning 2024

2024 var året hvor der blev indgået en historisk sejr for naturen.

Der blev vedtaget en stor redningsplan for naturen efter månedlange forhandlinger mellem landbruget, Industrien, regeringen og Danmarks Naturfredningsforening.

For første gang nogensinde tager vi ikke natur, men giver plads tilbage til sommerfugle, bier, pattedyr, vilde blomster og fugle.

Aftalen i den grønne trepart indeholder nemlig stærke og forpligtende målsætninger for natur, miljø og klima, som regeringen nu skal omsætte til reel handling:

- 250.000 hektar skov - heraf 100.000 hektar urørt skov.
- 140.000 hektar lavbundsgrunde, der skal gives tilbage til naturen, så ådale og jorder tæt på fjorde og havet kan ånde frit.
- Fem nye naturnationalparker før 2030.
- En ny målrettet kvælstofregulering - kombineret med gode muligheder for omlægning til skov, natur og vådområder - sikrer, at vi kommer i mål med vandrammedirektivet.
- Den første CO₂-afgift på landbruget i verden.

En aftale som sammentænker klima, natur og kvælstofindsatsen, og en aftale der skal føre til et markant anderledes landskab her til lands. Et landskab med mere natur, mindre landbrug, liv i fjordene og rent drikkevand.

Rigtig vigtigt er den styrkede kvælstofregulering – som muliggør, at vi nu kommer i gang med at redde vores fjorde.

Mandag 18. november 2024, pressemøde i dr.dk: Politisk flertal indgår aftale om grøn trepart.

Trepartsaftalen er blevet omsat til politisk aftale. Danmark skal have meget mere natur. Mindre landbrug og mere natur. Det er essensen af den aftale, som regeringen sammen med SF, Radikale Venstre, Konservativ og Liberal Alliance netop har indgået om grøn omstilling af landbruget.

Limfjorden

Danmarks Naturfredningsforening satte i 2023 fokus på Limfjordens miljøtilstand ved det landsdækkende **event "Hop i havet"**

og **den 24. august 2024 hvor kutteren M/S Anton anløb Nykøbing Mors Havn**, med udstilling og debatmøde på havnekajen,

samt det landsdækkende **event "30 fjorde på 30 dage"** der sluttede med overrækning af stafet på Christiansborg.

Over halvdelen af de danske fjorde har været ramt af iltsvind de seneste tre år. Og kun en fjord er ifølge Miljøstyrelsen i god økologisk tilstand - Avnø Fjord.

Derfor har tusindvis af danskere bakket op om et fælles opråb og fragtet en stafet igennem samtlige danske fjorde. På sin vej igennem landet har stafetten været igennem 30 unikke og smukke fjorde, som er med til at definere det danske landskab, og som er højt elskede af de mennesker der bor og færdes omkring dem.

Stafetten er blevet bragt frem af alle dem, der elsker havet: Fra lystfiskere og sejlere til dykkere og windsurfere. Fra hånd til hånd, fra fartøj til fartøj og fra fjord til fjord har stafetten rejst på tværs af landet for at sætte fokus på de enorme problemer med kvælstofforureningen og iltsvind.

De mange danskere har i et fælles nødråb fragtet en stafet gennem 30 danske fjorde med kurs mod Christiansborg og med et klart budskab: Red vores fjorde!

Stafetten blev overrakt til den nye minister for Grøn Trepert Jeppe Bruus 20. september 2024, ved Slotsholmens Kanal foran Christiansborg.

Depechen, der skal fragtes gennem fjordene og hele vejen til Christiansborg, er designet af Alberte Bremland Sørensen, designelev fra Krabbesholm Højskole, og håndpustet i glas af Thea Andersen. Med sine farver og strukturer symboliserer den hhv. næringsstoffer, algevækst, iltsvind og det klare håb for fremtiden. Foto: DN

Stafetten / en “depeche” er en meddelelse eller besked, der bliver bragt videre, ofte med et vigtigt budskab. I denne sammenhæng refererer depechen til en fysisk genstand, en håndpustet glasskulptur designet af Alberte Bremland Sørensen, som symboliserer kampen for at forbedre miljøtilstanden i de danske fjorde. Danmarks Naturfredningsforening har brugt depechen som et symbol på det fælles ansvar og engagement, der er nødvendigt for at redde fjordene.

Danmarks Naturfredningsforening har længe påpeget, at iltsvind er en stor trussel for de danske fjorde, og Limfjorden er ingen undtagelse. Fjorden har i flere år lidt under forurening fra kvælstof, der udledes fra landbruget og transporteres ud i fjorden via åer og vandløb. Det skaber iltsvind, som dræber fisk og andre livsformer i fjorden.

Ilten er lige nu på det værste niveau i 22 år, kun overgået af året 2002.

Den forsvindende ilt går hårdt ud over økosystemet, sender dyrelivet på flugt og dræber plantelivet.

Kutteren Anton på besøg til Kulturmødet lørdag 24.august

I uge 34 havde Limfjordsgruppen arrangerer at Kutteren Anton fra foreningen Levende Hav, sejlede gennem Limfjorden til en række Limfjordsbyer for at gøre opmærksom på den ringe vandkvalitet i Limfjorden. Kutteren Anton sejlede ind ved Hals til, Ålborg, Løgstør, Thisted, Skive, Struer, Nykøbing Mors og herfra tilbage til Ålborg. - med ophold i alle havne.

DN Morsø havde et program for arrangementet, men det holdt ikke helt.

Fredag blev Nordjylland ramt af barsk sommervejr. Stormen Lilian med vindstød af orkanstyrke betød at Kulturmødet var lukket ned nogle timer og Kutteren Anton lå i læ i Struer Havn og først anløb Nykøbing Mors havn lørdag morgen kl. 7. Vejret var da med stille vind og fin morgensol. Besætningen på Kutteren Anton mødte bestyrelsen, som stod klar på kajen til at sætte telt og udstilling op.

Lørdag, 24. august 🏠

Kl. 9 DN-teltet åbner på Havnekajen mellem Cafe Holmen og Bryggeriet Fjord med fjordudstilling og filmvisning

Formiddag Vi inviterer på sejltur med Kutteren Anton. Stafetten kommer med på den første sejltur og bliver derefter bragt rundt på Kulturmødet.

Kl. 12.30 debatdeltagere møder ind på havnen og tager på fælles sejltur

Kl. 14 Debat modereret af John Clausen, *formand for DN's Limfjordsgruppe* med deltagelse af:

- Meiner Nørgaard, *formand for Teknik & Miljø og medlem af Limfjordsrådet*
- Poul Roesen, *Næstformand for Teknik & Miljø medlem af Limfjordsrådet*
- Jette Jepsen, *kommunalpolitiker og vinterbader*
- Leif Gravesen, *formand for Fjordland*
- Henrik Nielsen, *formand Foreningen Muslingeerhvervet*
- Frederik Frederiksen, *formand for Thylands Lystfiskerforening*
- Jens Kofoed, *bestyrelsesmedlem i Dansk Sejlunion og formand for Virksund Sejlklub*

Kl. 17.00 Lukkede udstillingen og stafetten blev bragt ombord på Kutteren Anton, som tog den med til Aalborg. Mange kom til og klappede da kutteren sejlede videre med stafetten ombord.

Når vi ser tilbage på dagen, må vi sige, det blev en rigtig god dag med mange besøgende i teltet for at se udstillingen og der var fuldt hus til debاتمødet.

Debatmødet var rigtig godt. Der var mange tilhører som også stillede spørgsmål. Debattørerne var forskellige repræsentanter med hver deres synspunkter. Ordstyreren satte scenen fint. Der var mulighed for at få sine grundsynspunkter frem og der var lejlighed til at stille spørgsmål debattørerne imellem, i en god tone og med respekt for hinanden.

Sejlturen på fjorden inden debاتمødet blev fremhævet – det gav noget at arbejde videre med. Et minus må nævnes. Undervandsdronen var i sænket ned i fjorden, men sigtbarheden var meget ringe på grund af stormen havde pisket fjordbund op. Planen var ellers, at der skulle kikkes nærmere på klappladsen i Sallingsund, lidt syd for Sallingsundbroen.

Livet skal tilbage i de danske fjorde. Det ønsker borgerne langs fjordene, og det ønsker deres lokale og nationale politikere.

Der er en lang række aktiviteter på havet, der presser livet i havet og fjordene.

Muslingefiskeri skraber bunden og ødelægger Limfjordens natur. Muslingeskrab gør ondt værre ved at aktivere den næring, der er lagret i fjordbunden og sætte gang i endnu en omgang hurtigvoksende alger og iltsvind i fjorden.

Her vil vi gerne rette opmærksomheden mod klappladsen i Sallingsund.

Klapning / Dumpning i havet

Flere steder dumpes havneslam i de danske farvande – med konsekvenser for naturen i havet. Der er brug for strammere regler på området, mener Danmarks Naturfredningsforening

84 områder i de danske farvande er i dag udpeget som steder, hvor man må dumpe opgravet havbundsmateriale – det, som også kaldes klapning. Men flere af stederne har der været store diskussioner om hvorvidt dumpningen bør droppes af hensyn til naturen og miljøet i havet.

Dumpning bliver nemlig kritiseret for at kunne sprede havneslam. Slammet kan være forurenet med miljøfarlige stoffer som menneskeskabte tungmetaller. Og det kan også indeholde store mængder kvælstof, fosfor og iltforbrugende stof, der fører til alger, øget risiko for iltsvind, uklart vand og mindre liv under vandet.

Klapplads i Sallingsund - Klapplads K_156_19

Mange husker nok i 2015 hvor den nyetablerede Aqua park (dykkerpark) ved Glyngøre blev dækket af mudder/sediment fra klappladsen.

Der blev herefter truffet beslutning om at flytte klappladsen.

Der klappes årligt 4.000m³ sediment fra Nykøbing Mors sejlrende samt 400 m³ fra Glyngøre.

Oftest er klapningen foregået i tidsrummet januar-marts.

Figur 1-2 beliggenheden af Aquaparken den eksisterende klappads og forslaget til ny klappads

Grøn: Aquaparken,

Rød: Eksisterende Glyngøre klappads,

Gul: Forslag 2 til ny klappads

Fakta om klappadsen:

Når en ansøgning kommer ind til Miljøstyrelsen, går en proces i gang og den sendes i 4 ugers høring hos Kommunerne, Fiskeristyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen.

Når der er truffen en afgørelse, bliver DN orienteret pr. mail. **DN er ikke høringsberettiget.**

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Eks. På sag i 2024:

Ansøgning fra Struer Kommune der har planer om uddybning af Jegindø Havn.:

Afgørelsen blev, at Miljøstyrelsen meddeler Struer Kommune en 5-årig tilladelse til klapning af i alt 10.000 m³ havbundsmateriale fra Jegindø Havn i forbindelse med uddybning af havnebassiner og indsejling, beliggende i vandområde 233.

Klagefristen udløb 13.juni 2024.

Klaptilladelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside. DN-sekretariatet har fået mail med orientering.

Det ses, at flere havne har gældende tilladelser til klapping på Klapplads K_156_19 i Sallingsund, med mindre mængder af oprensings- og uddybningsmaterialer. Gældende tilladelser til klapping på K_156_19 fra følgende havne fremgår af tabel 6 herunder.

Tabel 6. Gældende klaptilladelser til K_156_19.:

2020-71753 Sillerslev Havn 3.500 27-05-2022 24-05-2027

2020-71775 Thissinghuse Havn 5.000 26-05-2022 26-05-2027

2020-71771 Nykøbing Mors Havneindsejling 4.000 11-01-2022 11-01-2027

MST-802-00061

(2019-4633) Nykøbing Mors Erhvervshavn 19.000 15-04-2021 15-04-2026

2020-13305 Jegindø Lystbådehavn 2.000 06-11-2020 06-11-2025

2019-4641 Tambohus Naturhavn 1.000 02-01-2020 02-01-2025

MST-802-00051 Nykøbing Mors Lystbådehavn 3.300 12-09-2019 12-09-2024

Når man læser hørings svarene til Ansøgning fra Struer Kommune i 2024, giver det stof til eftertanke.

Fiskeristyrelsen har gennem Danmarks Fiskeriforening indgivet bemærkninger til ansøgningen på vegne af Muslingefiskerne og Foreningen Muslingeerhvervet.:

Muslingefiskerne og foreningen Muslingeerhvervet skriver, at de tager afstand fra klapping og er imod, at der flyttes sediment indeholdende miljøfarlige forurenende (MFS) stoffer. Muslingefiskerne og foreningen Muslingeerhvervets bemærker, at de frygter, at MFS vil føres fra klappladsen med strømmen til omplantningsbanker, lineanlæg og naturlige ”gode” muslingeforekomster.

Søfartsstyrelsen: Der må som følge af klappingen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 6 meter i forhold til middelvandstand – DVR-90.

Fødevarestyrelsen: Har haft ansøgningen til vurdering hos DTU- Fødevareinstituttet, der giver et generelt svar i forhold til klapaktiviteter. DTU vurderer, at indholdet af kobber og PAH vil udgøre en ubetydelig risiko for fødevarer sikkerheden og bemærker at tributyltin (TBT) kan bioakkumuleres og er giftigt for mennesker. DTU skriver, at det er vanskeligt at vurdere i hvor høj grad klapping af materialet i området, vil øge indholdet af TBT i muslinger,

og at der ud fra de sparsomme overvågningsdata ikke kan udelukkes risiko for forbrugeren. DTU Fødevarerinstitutionen opfordrer til, at indholdet af TBT i muslinger og østers monitoreres. (overvåges systematisk)

Morsø Kommune og Skive Kommune har ikke indgivet høringsvar.

Generelt om klapping:

I Danmark er den foretrukne metode til dumpning af opgravet sedimentært materiale klapping. Det opgravede materiale placeres i en splitpram, og frigives ved åbning af klapperne i bunden af splitprammen, deraf navnet. Materialet synker straks efter klapping mod bunden forårsaget af materialets højere densitet.

Der er de senere år kommet øget fokus på, at andre presfaktorer end tilførsel af næringsstofferne kvælstof og fosfor kan have betydning for miljøtilstanden i havet og de kystnære farvande. Fysiske forstyrrelser af havbunden og effekter af re-suspenderet materiale i vandsøjlen ved udgravning af materiale og efterfølgende dumpning på havbunden har således været i fokus i forbindelse med en række større anlægsprojekter i indre farvande i de senere år.

Miljøstyrelsen har ønsket at undersøge, om der ved forvaltning af klaptilladelser kan anvendes alternative tilgange, som kan reducere effekterne af disse anlægsarbejder.

DTU Aqua har i en rapport i samarbejde med DHI og Syddansk Universitet undersøgt alternative muligheder for såvel anden anvendelse af materiale, der ellers vil blive dumpet direkte på havbunden samt alternative metoder til dumpning end den absolut mest benyttede metode i danske farvande, som er klapping med splitpram.

Link til rapporten:

<https://www.aqua.dtu.dk/-/media/institutter/aqua/publikationer/rapporter-401-450/419-2023-undersogelse-af-alternative-klapteknikker.pdf>

DN Morsø mener:

Klappladsens nye placering er beliggende tættere på Mors kyster og strømmen har ført sediment fra klapplassen ind langs kysten, både nord og syd for Sallingsundbroen.

Badestranden ved Skræppedalsvej er tydeligt berørt af den nye placering af Klapplassen. Der er helt tydeligt en øget sedimentbelastning i det område. Det er klart, at turister der kommer til Jesperhus, Sallingsund Færgetro og campingpladsen på Skræppedalsvej får lyst til at bade fra stranden ved Skræppedalsvej. Her er der en badebro, men de badene opdager meget snart at fjordbunden er fyldt med slam.

DN mener det hører fortiden til, at man oprenser/ uddyber havne og derefter sejler det ud til en klapplads hvor det lægges på fjordbunden. Vel vidende, at sedimentet indeholder miljøfarlige stoffer og disse stoffer føres med strømmen både nord og syd for klappladsen – meget tæt på Nykøbing Mors og tæt på Sillerslev – hvor vi her har øens den fineste badestrand.

Nuværende regler tager ikke havnatur alvorligt og det er på høje tid og meget nødvendigt, at der strammes op på reglerne.

Danmarks Naturfredningsforening har formuleret ønsker til stramning af reglerne, de kan læses på hjemmesiden www.dn.dk.

Iltsvind (september 2024)

Iltsvind var i 2023 det værste i 21 år. Lige nu er tilstanden værre og de ramte områder er 3 gange så store som i 2023, viser ny rapport. Årets første iltsvindrapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi.

Limfjorden: Ilten forsvinder - De der kan flygte, vil flygte, og resten vil dø.

Iltsvind

Iltsvind opstår, når fosfor og kvælstof skylles ud i vandmiljøet primært fra landbrugets marker under regnvejr.

Her giver stofferne næring til alger, der vokser i løbet af forår og sommer især ved høje temperaturer.

Når algerne dør, falder de til bunds og nedbrydes under forbrug af ilt.

Det betyder, at vandet ved bunden gradvist tømmes for ilt.

Iltsvind forstærkes ved stigende vandtemperatur, fordi ilten ædes hurtigere i varmere vand, og fordi de varmere vand ikke indeholder så meget ilt som koldt vand.

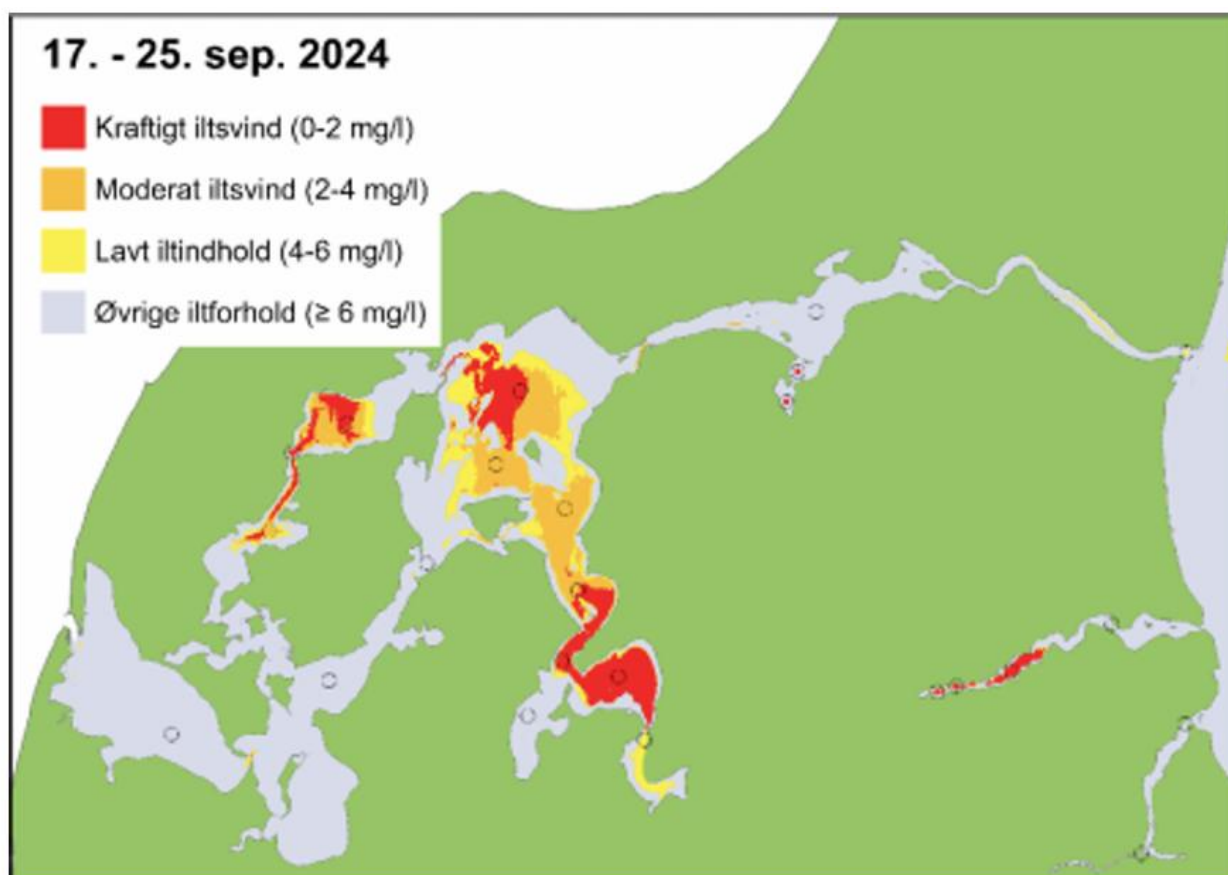
Stille vejr forværrer situationen, da blæst kan piske ilt i vandet. Ellers kan havbunden afgive giftige svovlbrinte til vandet og dræbe både bunddyr og fisk.

Endelig kan voldsom nedbør som det seneste år betyde yderligere udvaskning af kvælstof.

Kilde: Miljøstyrelsen og Aarhus Universitet.

Danmarks Naturfredningsforening skrev i en pressemeddelelse:

“Frem til midten af august var der allerede målt iltsvind i 10 danske fjorde. Her en måned senere er frygten ikke blevet mindre. Seneste [iltvindsmålinger fra Miljøstyrelsen](#) viser, at der indtil videre i år har været iltsvind i 13 fjorde.”

Oversigt over iltsvind i de nordjyske fjorde. *Rapport: Iltsvind i de danske farvande*

Spildevand – overløb

DN-Limfjordsgruppen havde med Kutteren M/S Antons sejlads rundt i Limfjorden i uge 34 2024. Fra Hals til Ålborg, Løgstør, Thisted, Struer, Skive og Nykøbing Mors. Sammen med kutterens anløb i 6 havne havde vi et telt til udstilling med. Limfjordsgruppen satte fokus på Limfjordens miljøtilstand og igangsatte en stafet ”30 fjorde på 30 dage” og afleverede den til ministeren for Grøn Trepert 20. september på Christiansborg.

Men iht. Limfjordsrådets masterplan ”En Limfjord i balance” ville vi også have opdateret dataene for Limfjordkommunernes spildevandsudledninger og evt. overløb.

Brev til kommuner og forsyningsselskaber:

Stigende regnmængder giver stigende grundvand og et øget pres på vores kloaksystemer og renskapaciteten. Derfor sendte DN afdelingerne i de 18 kommuner med opland til Limfjorden brev til kommunerne, indeholdende spørgsmålet?

DN Morsø vil gerne have oplyst følgende: Har der i 2022 og/eller 2023 været kloakoverløb?

Alle DN-afdelinger har modtaget svar og svarene er tilsendt Limfjorderådet.

I Nykøbing Mors har der været overløb i 2022 – omkring 34 timers overløb, fordelt på tre gange.

I 2023 har der været 1,5 times overløb fordelt over to gange.

De overløb skal naturligvis ikke ske og Forsyningen forsikrer os om at de gør alt hvad de kan for at det ikke sker igen.

Hvad betyder aftale i Grøn Trepert for vandselskaberne?

Den grønne trepartsaftale bidrager til beskyttelsen af drikkevandet gennem skovrejsning, men også med tiltag til at forbedre spildevandsrensning samt en afgift på overløb.

En reduktion af fosfor vil også have positiv effekt i forhold til kvælstof, og derfor kikker man på skærpede krav til fosforudledningen.

Aftalen om et Grønt Danmark angiver også, at ”Parterne noterer sig endvidere, at regeringen også vil ændre spildevandsafgiften, så udledningen af u-renset spildevand fra overløb får en højere afgift end udledningen af rensset spildevand.

Aftalen om et Grønt Danmark er på drikkevandsområdet en væsentlig og positiv udvidelse af de tiltag, der allerede er igangsat i regeringsgrundlaget eller i tillægsaftaler hertil.

Parterne understreger således, at der er enighed om, at grundvandet ikke er tilstrækkeligt beskyttet, og der er brug for at gøre mere.

Den grønne trepart

Den grønne trepartsaftale vil få stor konsekvens for antallet af dyr i dansk landbrug. En ny analyse viser, at der især vil komme markant færre kvæg, og det vil hovedsageligt være i landbrug i Sønderjylland, Midtjylland og omkring Limfjorden.

Det viser en ny analyse fra CONCITO og DN.

Link til analysen:

<https://www.dn.dk/media/113973/arealoml%C3%A6gningens-og-markreguleringens-effekter-p%C3%A5-landbrugsarealet-og-husdyrproduktionen.pdf>

På kortet ses Thisted Bredning på 29.962 ha og opland med harmoniareal.

Beskrivelse af opland:

Mellemstørrelse opland med højt indsatsbehov og højt dyretryk.

Vurderingen er, at faldet i husdyrproduktion som følge af udtagningen vil være forholdsvis moderat. Skønnet fald 6000 DE, fordelt på både svin og kvæg.

Nye opgaver

Med aftalen om den grønne trepart, blev der lagt op til en stærk lokal forankring af udtagningsindsatsen, som skal bringe os i mål på opfyldelse af vandrammedirektiver.

Ny lokal organisering med kystvandråd og lokale treparter bliver fundamentet for en stærk lokal forankring, ejerskab og helhedstækning. Med kommunerne for bordenden inddrages lokale landbrugs- og naturorganisationer i planlægningen og implementeringen.

Der etableres 23 lokale treparter (tidligere vandoplandsstyregupper), som samlet skal dække hele landet. De lokale treparter skal udarbejde lokale arealomlægningsplaner på baggrund af det nationalt udmeldte indsatsbehov. De lokale omlægningsplaner skal

udarbejdes i 2025 med en klar deadline ultimo 2025 og skal være en fuldt dækkende plan for indfrielse af indsatsbehovet.

Link. <https://mgtp.dk/aftaler/>

Råstof

Fra Teknik & Miljø Udvalgs møde 23.oktober 2024:

Orientering om ansøgning om molerindvinding ved Mosebjerg.

Region Nordjylland har genoptaget behandling af ansøgning af molerindvinding ved Mosebjerg på Mors. Projektet kræver udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport, hvorefter Region Nordjylland træffer afgørelse om, der kan gives råstoftilladelse til indvindingen. Sagen har været sendt i høring ved berørte myndigheder, herunder Morsø Kommune samt offentligheden med henblik på at indhente kommentarer og bemærkninger til afgrænsning af ansøgers miljøkonsekvensrapport.

Skamol A/S søger om tilladelse til indvinding af moler.

Region Nordjylland gav i marts 2018 afslag på tilladelse til indvinding af moler i Mosebjergområdet. Afslag blev begrundet med råstofindvindingens negative påvirkning af landskabet og de geologiske interesser i området. Regionen vurderede derudover, at der ikke eksisterer reelle alternativer indvindingsområder i råstofplanen.

Regionens afgørelse blev påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der i maj 2020 ophævede regionens afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling. Klagenævnet pointerede bl.a., at dele af det ansøgte areal er omfattet af anmeldte rettigheder for indvinding af moler, som gælder frem til 1.juli 2028.

Skamol A/S har i maj 2023 meddelt ønske om, at ansøgningen genbehandles af regionen.

Region Nordjylland har i forbindelse med genbehandlingen vurderet, at det ansøgte projekt skal miljøvurderes baseret på projektets sandsynlighed for at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet og områdets geologiske særpræg.

Regionen har senest afholdt en høring om afgrænsningen af miljøkonsekvensrapport og er nu i gang med at afgrænse indholdet af miljøkonsekvensrapporten, som ansøger skal udarbejde.

Forurenede jord sejlet til Mors.

Hen over sommeren 2024 er der sejlet 24.000 tons jord fra Køge til Mors og læsset af ved firmaet Kingo Recycling i Foodparken, Præstbrovej.

Folk der passerede havnen, stoppede op, var meget overraskede – det er jord de sejler med. Den overraskelse blev senere til megen uro og megen snak, og der blev oprettet en gruppe på Facebook. Formanden for Teknik & Miljøudvalget forsøgte at mane til ro, ved at sige det kun var let forurenet jord som det vi har under vores græsplæner. Det var der ikke mange der troede på.

Det viste sig, at jorden var mere forurenet end virksomheden havde fået tilladelse til at arbejde med og Morsø Kommune havde givet miljøgodkendelse til.

Politikerne har holdt lav profil, ikke været åbne om problemet, med undtagelse af en enkelt. Både direktøren, borgmesteren og udvalgsformanden har forsøgt at berolige befolkningen ved at sige firmaet har styr på det de arbejder med og grundvandet er ikke truet.

Det er ikke lykkedes. Uroen breder sig.

Når vi ser på de store dynger jord der ligger på Kingo Reciclings grund, ser det ud som om de er i gang med at lave en støjvold. Som vi ser det er der ingen grund til at lave støjvold, der er ingen naboer tæt på og det er i et industriområde - det mener vi er jorddeponi.

DN har ikke en decideret politik på området, men et holdningspapir i forhold til jordflytning og terrænregulering af jord. ”Om jord”

Det findes nederst på denne side: <https://www.dn.dk/politikker/>

Grønt Råd

Morsø Kommune indkalder til Grønt Rådsmøde forår og efterår.

På mødet 13.juni blev vi orienteret om grundvandsbeskyttelse, om pesticider og nitratkoncentrationer i vandværksvand.

Vi blev orienteret om arbejdet i foreningen Vandsamarbejde Mors. Strategien for grundvandssikring vil blive fastlagt, når der i vandsamarbejdet er fundet de relevante kildepladser, hvorefter de relevante beskyttelseszoner kan udpeges og arbejdet med grundvandssikringen kan begynde.

Mødet 3.oktober blev afholdt på Enggården, hvor vi så det nye vådområde Nees Vig.

Vi blev orienteret om ”Vådområdeplanen og arbejdet heri”, som også blev omdelt.

Vi blev orienteret om Fjordlands projekt 22+ og vi fik omdelt ”Videns opsamling, plan 22+”.

Referater kan ses på kommunens hjemmeside.

Fredninger

DN Morsø er inviteret til møde med Fredningsnævnet mandag 18.november 2024.

Fredningsnævnet består af en formand/dommer, en politiker udpeget af Morsø Kommune og en politiker udpeget af Region Nordjylland.

1. ansøgning om tilladelse til at opføre 2 shelters ved friluftsscenen i Legind Bjerger skov vi mødes på p-pladsen ved Bøgedalen. Ansøgningen blev godkendt af alle.
2. ansøgning om tilladelse til at udvide parkeringsarealet ved Højriis Slot vi mødes Højriisvej 3. Sagen blev udsat pga. manglende oplysninger.

Læserbreve/presse:

1.juli 2024 læserbrev: GRØN TREPART – En historisk sejr for naturen.

12.august: landsdækkende fjord – stafet kommer til Mors under Kulturmødet.

22.august Læserbrev: Lad os redde vores fjord!

19.november interview: ”En sejr for naturen”: Naturfredningsforeningen Morsø hylder Den Grønne Trepert.

20.november interview: Har du hørt om klapning? Mette Jensen fra Danmarks Naturfredningsforening mener, at vi skal tale om konsekvenserne

Arrangementer med fokus på Limfjorden:

Danmarks Naturfredningsforening satte i 2023 fokus på Limfjordens miljøtilstand ved det landsdækkende event ”Hop i havet”

og den 24.august 2024 hvor kutteren M/S Anton anløb Nykøbing Mors havn, med udstilling og debatmøde på havnekajen,

samt det landsdækkende event ”30 fjorde på 30 dage” der sluttede med overrækning af stafet på Christiansborg.

Antal medlemmer i DN Morsø og kommunikation

Vi har 309 medlemmer på Mors.

Så langt vores ressourcer rækker arbejder vi videre med at skabe større synlighed om vores arbejde. Bestyrelsen mødes hver anden måned.

Vi har en hjemmeside: www.morsoe.dn.dk

Vi har en Facebookside: Danmarks Naturfredningsforening Morsø

Vi sender nyhedsbreve ud når vi synes der sker noget, medlemmerne skal orienteres om.

DN Morsø er også aktive i:

Limfjordsnetværket – hvor vi mødes efter behov. Også kaldet Limfjordsgruppen, her er vi i tæt samarbejde med de 18 DN-afdelinger omkring Limfjorden.

Havnetværk – digitale møder på landsplan.

Samrådsmøder – de 10 afdelingsbestyrelser samles ca. 4 gange om året for at udveksle erfaringer og blive orienteret om større aktuelle sager og kampagner. Efter aftale koordinerer samrådet fællessvar fra de 10 afdelinger i regionen.

Repræsentantskabsmøder – afholdes forskellige steder i landet. Der afholdes 2 møder om året sammen med alle DN aktive på landsplan.

Tak til bestyrelsen for året der er gået

Jeg vil sige tak til bestyrelsen, hver især har ydet en stor indsats for naturen og værret med til at sætte natur og miljø på dagsordenen.

Mette Jensen, formand